

ПОЛІВКО ЛАРИСА ЮРІЇВНА

*асистент кафедри соціальної роботи
факультету психології,
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка, м.Київ*

БАБИЧ ПАВЛО ЮРІЙОВИЧ

*студент факультету психології
спеціальності «соціальна робота»,
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка, м.Київ*

УЯВЛЕННЯ УЧНІВ ШКІЛ ПРО СОЦІАЛЬНУ РОБОТУ ЯК ПРОФЕСІЮ

У статті висвітлено актуальні професії сьогодення, зокрема розкрито зміст та специфіку запровадження спеціальності «соціальна робота». Вказано особливості соціальної роботи, обґрунтовано її практичну значущість в розвитку соціально-економічного та соціально-психологічного добробуту держави. Представлено результати дослідження щодо уявлення учнів шкіл про соціальну роботу як професію. Продемонстровано засоби популяризації та просвітницької роботи серед закладів вищої освіти та загальноосвітніх закладів.

Ключові слова: *соціальна робота, фахівець із соціальної роботи, учень, професія.*

Постановка проблеми. Уявлення учнів шкіл про соціальну роботу як професію є однією з актуальних проблем в Україні. Більшість учнів шкіл, зіштовхуються з проблемою вибору професії та закладу вищої освіти, що є дуже важливим елементом побудови, як кар'єри так і їх майбутнього в цілому. Свідомий вибір зумовлює якість здобуття освіти та професійної готовності, що у свою чергу, впливає на ринок праці в країні.

Відсутність достатньої кількості інформації для прийняття правильного рішення, а то й взагалі не маючи ніякого уявлення стосовно доступних професій та ЗВО, призводить до невдалого вибору чи взагалі – до відмови у здобутті вищого освітньо-кваліфікаційного рівня. Уявлення – це те перше з чим стикається абітурієнт, задумуючись про вищу освіту. Тож на даному етапі слід акцентувати увагу на цьому, оскільки, всі наступні події матимуть пряме відношення та залежатимуть від чіткості й правильності побудови уявлень.

Мета – визначити уявлення учнів шкіл про соціальну роботу як професію.

Виклад основного матеріалу статті. Вища освіта є важливим елементом освітньої конструкції будь-якої держави, адже завдяки їй формується якість та конкурентоспроможність професійних кадрів на ринку праці не лише внутрішньому, а й зовнішньому, тим самим підвищуючи рівень життя в країні. Структура вищої освіти України побу-

дована на базі структури освіти розвинених країн світу, яка визначена ЮНЕСКО, ООН та іншими міжнародними організаціями. Сьогодні напрямок розвитку освіти керується такими нормативно-правовими актами: національною програмою «Освіта», Законом України «Про вищу освіту», Указом Президента України «Про основні напрями реформування вищої освіти в Україні». Політика Української держави спрямована на розвиток освіти та досягнення нею рівня прогресивних країн світу. Така тенденція містить в собі осучаснення змісту, програм, розробку нових ефективних методів навчання.

Щоб дослідити теперішні тенденції розвитку вищої освіти в Україні, потрібно звернути увагу на моменти коли вона набула масового характеру в нашій державі. Стрімке зростання студентів та збільшення закладів вищої освіти припадає на середину 90-х років ХХ століття. Саме у той період набуває популярності вища освіта, відкриваються нові університети, особливо масовості набирають приватні заклади освіти, відкривають нові спеціальності. Таке стрімке розширення системи вищої освіти призвело не лише до позитивних зрушень у її розвитку, а й спричинило низку проблем, що на той час було вагомим для розвитку освіти загалом. Через збільшення кількості студентів, відповідно, збільшилося навантаження викладачів, таким чином, рівень фінансування університетів опустився до низького показника, що спричинило зростання рівня корупції у деяких закладах вищої освіти. На низькому рівні популяризації опинилися ті спеціальності, які були маловідомі молоді, але були актуальними в суспільстві, знизився рівень випускників, які працювали за фахом; водночас, така тенденція спричинила й дефіцит кваліфікованих спеціалістів робітних професій тощо.

Не зважаючи на ці проблеми, нині показник вступу абітурієнтів до закладів вищої освіти лишається на високому рівні за світовим стандартом, водночас помітна й тенденція кількісного зниження випускників закладів вищої освіти. Одна із причин – втрата територій внаслідок її окупації на якій було розміщено частину закладів освіти України, таким чином і кількість студентів значно зменшилася. Ще одним, не менш важливим аспектом – доступність навчання за кордоном, що вплинуло на вибір учнів шкіл. Лише протягом 2009-2016 років кількість українців, які здобувають вищу освіту за кордоном зростає у три рази та становить близько 70 тис. осіб, більшість яких не планує повертатися в Україну, і з кожним роком цей показник збільшується.

Така тенденція свідчить про негайну модернізацію освітньої системи з урахуванням ефективних світових тенденцій. Збільшення закладів освіти не впливає на її якісні показники, а навпаки призводить до втрати важливих спеціальностей, особливо у робітничій сфері, або навпаки підготовка великої кількості одних і тих спеціальностей, призводить до її надлишку. Існує невідповідність структури підготовки спеціалістів реальним потребам економіки; зниження якості кадрів в

системі вищої освіти. Варто зазначити, що старі методи освітніх процесів гальмують загальний розвиток освіти, яка б відповідала світовим вимогам. Основним завданням держави щодо освітньої галузі має бути її інтеграція в європейський та світовий інтелектуальний простір.

Стрімкий розвиток виробництва, науки, техніки, духовного й політичного життя зумовлює глибший поділ суспільної праці, внаслідок якого виникли десятки тисяч професій, спеціальностей і продовжують з'являтися нові. Кожна з них має свою специфіку й призначення, вимагає відповідних знань та навичок, покликана сприяти задоволенню не лише суспільних потреб, але і якомога повнішій реалізації уподобань, творчих сил та здібностей особи для досягнення нею повноцінного буття, людського щастя.

Аналізуючи ринок праці можна помітити та виділити професії, які безумовно є провідними. Однією з таких професій є ІТ-спеціаліст. З розвитком інформаційних та комп'ютерних технологій така професія з кожним роком стає актуальною та вкрай необхідною для великих компаній. Попит зростає на кваліфікованих фахівців особливо з розробки сайтів та мобільних додатків. Варто зазначити, що рівень заробітної плати таким спеціалістам в Україні, нині має найвищі показники. ІТ-індустрія розвивається шляхом відкриття нових спеціальностей та шляхом ведення освітніх програм за цим напрямком, лише у 2018 та 2019 роках до ЗВО подали заявки на цю спеціальність понад 64 тис. осіб.

Медична сфера – це, мабуть, єдина сфера, яка не втрачає своєї актуальності та розвивається разом із сучасним суспільством. Модернізація цієї галузі спричинена і її масовим реформуванням. Окрім загально необхідних спеціальностей необхідних для підтримки здоров'я населення країни, набувають своєї популярності ті вузькі спеціалісти, послуги яких зросли в останні десятиліття, зокрема попит зріс на лікарів-косметологів, дерматологів, офтальмологів тощо. Стоматологія та фармація теж є популяризованою галуззю, збільшення яких спровоковано приватним сектором.

Новітньою професією, що набуває популярності є SMM-спеціаліст. Це досить новий вид діяльності, який зараз стає особливо популярним, оскільки кожна компанія, що намагається збільшити свій прибуток через Інтернет та соціальні мережі зацікавлена в тому, щоб мати у своє штаті SMM-спеціалістів.

Достатньо довгий час на ринку праці юриспруденція лишається елітною сферою діяльності. Контрактні форми навчання витісняють бюджетну форму, при цьому, навчальні програми збільшують свій зміст насиченими програмами, що приваблює з кожним роком випускників шкіл.

Така професія, як бухгалтер, не є достатньо популярною серед випускників, але вона є актуальною завжди. Оскільки такі спеціалісти можуть бути залученими у будь-які сфери.

Коли мова заходить про робітничі професії, то ситуація на ринку праці має дуже нестабільний характер, подекуди навіть сумний. Адже ці професії мають великий попит на ринку праці, а серед молодого покоління навпаки не користуються великою популярністю, що з кожним роком призводить до певних ризиків у різноманітних сферах діяльності, адже виконувати роботу водія, швачки чи будівельника необхідно, а кваліфікованих спеціалістів на ринку існує лише одиниці. Важливим у розвитку робітничої сфери є модернізація самого виробництва та перехід на сучасні технології, що може підвищити привабливість випускника.

Варто згадати й за професію соціального педагога, яка набула свого піку популярності порівняно недавно. Майже у кожному закладі вищої освіти в навчальному плані передбачена така дисципліна, як соціальна педагогіка, а соціальний педагог є необхідним особливо в школах, дитячих будинках, інтернатах, притулках для неповнолітніх та навіть у ЗВО. Подекуди таких працівників замінюють психологи. Соціальний педагог незамінний спеціаліст при роботі з молоддю та дітьми, особливо, несформованою. Через низькі заробітні плати, ця професія знижує свій рівень популяризації, хоча при цьому, не втрачає своєї значущості.

У століття в якому стрімко розвиваються технології, є речі, які залишаються незмінними та найголовнішими – це прагнення людини пізнати себе, свою сутність, та зберегти своє психічне здоров'я. З наближенням до європейських стандартів життя, професія психолога в Україні стає дедалі популярнішою, поєднуючи можливості особистісної реалізації з відчутним кар'єрним ростом. Професія психолога – одна з найцікавіших, благородних та актуальних спеціальностей сучасності. Фахівець даного профілю може працевлаштуватися практично в будь-яких організаціях, починаючи від навчальних або медичних закладів, й закінчуючи правоохоронними органами. Популярною лишається приватна практика, яку психологи починають після того, як отримують достатній досвід роботи.

Хоча цей вид діяльності не можна назвати професією, але волонтерство кожного року набуває популярності як за кордоном, так і в нашій країні. Адже через низку різних причини (війна, економічна нестабільність, дискримінація та інше) потреби населення у соціальній допомозі, психологічній підтримці й захисті зростають. Тому зараз послугами волонтерів користуються майже всі люди у світі. І ці, у своєму роді добровольці, вступають у ЗВО, щоб закріпити свої вміння на професійному рівні й бути кваліфікованим спеціалістом з дипломом.

У зв'язку з подіями, що відбуваються на території України, можна помітити, як збільшилась кількість споживачів соціальних послуг із-за перебування в складних життєвих обставинах. За низки несприятливих умов, зниження соціально-економічного рівня розвитку країни, недостатнього рівня обізнаності сімей щодо виховних функцій та ряду

інших соціально-політичних, суспільно важливих проблем виникає необхідність у спеціалізації, яка покликана не тільки здійснювати автоматичну роботу щодо загальних тенденцій розвитку країни, але направлена на роботу безпосередньо з людиною. Сучасне суспільство прагне такої спеціальності, яка сприяла б створенню не тільки зовнішніх умов проживання населення, а й внутрішньої гармонізації сімей та їх родин. Так, виникає необхідність у фахівцях, які обізнані щодо соціальної роботи, можуть надавати якісні соціальні послуги, спрямовані на профілактику, допомогу, підтримку та соціальне обслуговування, також спрямовані на мінімізацію та подолання складних життєвих обставин. Не лише суспільство, а й ринок праці наголошує на потребі у професіоналах в даній сфері, але через низький рівень обізнаності людей щодо даної професії, ряду створених та укорінених стереотипів її актуальність лише починає набирати своїх темпів. Роль професії соціального працівника є значущою для суспільного розвитку та стабільності нашої країни, що зумовлює необхідність у підготовці спеціалістів у даній галузі.

Соціальна робота в Україні має свої особливості, зумовлені історичним розвитком і як наука має міждисциплінарний характер й перебуває на межі традиційних напрямів соціальних наук – психології, соціології, педагогіки, філософії, етики тощо, інтегруючи властиві їм теорії, підходи, методи для власних потреб.

З часів проголошення суверенітету України постали завдання реформування системи соціального забезпечення, створити дієву модель соціального захисту населення та сприятливі умови для розвитку суспільства. Особливо в 1990-х роках у державі почали активно формуватися різного роду державні соціальні служби, найпершими є територіальні центри з обслуговування людей похилого віку та інвалідів, які створювались практично в кожному районі. Водночас набули поширення соціальні служби для молоді, які спочатку були направлені на соціальну педагогіку й масову роботу із цією віковою категорією населення. Більшість з працівників соціальних служб не мали як ґрунтовної фахової освіти, так і відповідної соціально-психологічної компетентності. У цей період, початкового державотворення, відновлюються благодійність та волонтерство, масовості набувають і недержавні організації із надання соціальної допомоги, створюються громадські організації та благодійні фонди, що й до цього часу не втрачають своєї популярності. Попит на різнонаправлені організації є актуальним й нині, адже населення держави стало потребувати різноманітних послуг, і не лише у сфері соціального забезпечення. Населення стало потребувати соціально-психологічної, педагогічної, просвітницької підтримки, що можуть забезпечити саме такі структурні одиниці.

Не зважаючи на шалений розвиток недержавного сектору в соціальній сфері, фахівців у цій галузі все ж таки не вистачає, адже соціальна робота лише зараз опинилася на піку своєї популярності, і попит

на саму професію виріс відносно недавно. В 90-х роках ХХ століття соціальна робота офіційно впроваджується, як навчальна дисципліна у деяких закладах освіти (наприклад, Донецький університет, НУ «Києво-Могилянської академії», Чернігівський юридичний коледж), а спеціальність «соціальна робота» офіційно затверджується в перелік спеціальностей МОН України та внесена до державного класифікатора професій, як фахова посада.

Закріплення соціальної роботи як фаху на правових теренах в Україні відбулося з ухваленням низки законів, зокрема: «Про соціальну роботу з дітьми та молоддю» (2001 рік), «Про соціальні послуги» (2003 рік), зміни до якого було внесено у 2016 році та прийняття Етичного кодексу спеціалістів із соціальної роботи України (2003 рік) [2].

Стрімкий її розвиток потребував інтенсивної підготовки, що передбачало проведення перших міжнародних конференцій з цього напрямку, відбулося стажування викладачів за кордоном, а згодом і студентів. Важливим, при цьому, була участь закордонних фахівців, які ділилися власним досвідом на напрацюваннями щодо розвитку соціальної роботи. Саме на той період припадає написання першої фахової літератури: підручників, посібників, монографій та наукових періодичних видань за напрямком соціальної роботи. З 1997 року виходять журнали: «Соціальна політика і соціальна робота», згодом журнал «Практична психологія і соціальна робота», а також журнал «Соціальна робота в Україні: теорія і практика» (2002 рік).

Актуальними стали й курси підвищення кваліфікації для керівного складу системи соціального захисту, що забезпечило впровадження програми з менеджменту соціального захисту на базі Харківської філії Академії державного управління при Президенті України [3].

Важливим для практичних спеціалістів стало визнання соціальної роботи, як професії, яка отримала своє професійне свято у 1999 році – День працівника соціальної сфери, яке і зараз відзначають усі спеціалісти даного напрямку, його святкування припадає на першу неділю листопада.

Вагомий вклад у розвиток соціальної роботи зробили й викладачі, на той час, кафедри соціальної роботи й педагогіки при Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, згодом у 1999 році на факультеті соціології та психології було відкрито відділення «соціальна робота» й було здійснено окремий набір студентів. З 2003 року кафедра соціальної роботи стала окремою структурною одиницею факультету. У 2019 році кількість студентів збільшилося на половину, відповідно було набрано дві групи за спеціальністю «соціальна робота» [4].

Нині кафедра готує спеціалістів соціальної сфери, де застосовується підхід психології соціальної роботи. Процес навчання побудований на ідеї розвитку суб'єктності студента шляхом включення їх в професійно-орієнтовані практики.

Таким чином, в Україні створено багаторівневу систему підготовки соціальних працівників. Через відсутність, єдиної національної фахової громадської організації, що б займалася питаннями стандартів освіти, зміст навчання за напрямком «соціальна робота» у різних закладах вищої освіти вагомо відрізняється. Зокрема, лєвова частка його змісту була взята із педагогічних та психологічних спеціальностей, що стало причиною розповсюдження спрощеного підходу до виокремлення цілей та завдань, а відтак й форм, методів, засобів, інструментів та технологій професійної підготовки за спеціальністю «Соціальна робота».

Як стверджується в короткому енциклопедичному словнику «Соціальна робота», на сучасному етапі має спрямовувати свою діяльність в концептуальних, теоретичних, ідеологічних, філософських, методологічних напрямках ґрунтуючись на закордонному досвіді.

Не зважаючи на сучасні підходи, в Україні, до цього часу існують старі стереотипи щодо соціального працівника та його діяльності. Лєвова частка молоді сприймає її діяльність лише через допомогу нужденним категоріям населення, безхатченкам чи лише як діяльність соціального робітника (передбачає обслуговування дома лише окремої категорії клієнтів). На відмінно від розвинених європейських країн, де соціальну роботу розглядають, як перспективу розвитку суспільства, у нас в країні, вона лише доводить важливість свого призначення.

Одним із недоліків її популяризації є її відсутність. Адже випускники шкіл просто інколи не володіють достатньою кількістю інформації про таку спеціалізацію. У свою чергу, школи та представники дотичних спеціальностей не проводять профорієнтаційну роботу на належному рівні. Адже сучасний підхід профорієнтації має ґрунтуватися на визначенні та змісті сучасних та актуальних професій буденності, тих професій, які є першочерговими для держави та для її соціально-економічного розвитку. Учень не має розгорнутої карти про професії, які міг би здобути у майбутньому, тому саме за цих причин, ми можемо спостерігати низький рівень вступу абітурієнтів на соціально-економічні спеціальності.

Для визначення уявлення учнів шкіл про соціальну роботу як професію було проведено емпіричне дослідження, респондентами якого були учні 11 класів 16-18 років в кількості 50 осіб, оскільки це потенційні абітурієнти, що в майбутньому будуть обирати професію та свій майбутній ЗВО та мають можливість подати заяву про участь в конкурсі на навчання до закладу вищої освіти де є спеціальність «соціальна робота».

Проведене емпіричне дослідження показало, що в учнів існують хибні уявлення стосовно соціальної роботи як професії, а в деяких вони подекуди відсутні. Більшість з них (54%) не мають жодних уявлень стосовно професії «соціальна робота», такі учні одразу відкидають

її як потенційний варіант здобуття вищої освіти та майбутнього роду діяльності. 20% – нещодавно дізнались про таку спеціальність, і лише 26% – чули про дану спеціальність від різних джерел.

Так само із-за професію «фахівця із соціальної роботи» чули лише 10% учнів, 60% ніколи не чули про дану професію і навіть не знали, що така професія існує, решта 30% нещодавно дізналися про таку професію.

Така тенденція спровокована низьким рівнем знань та інформованістю про соціальну роботу з боку не лише суспільства, а й навчального закладу, в якому навчаються учні. Такі показники стають перешкодою у формуванні елементарних уявлень щодо соціономічних професій.

Для розвитку соціальної роботи важливим є елемент обізнаності населення щодо її діяльності та установ, які здійснюють безпосередню соціальну роботу. За результатами дослідження, виявлено, що рівень обізнаності учнів щодо діяльності соціальної служби має середній показник. Більшість респондентів (38%) чули про неї опосередковано, з різних джерел, в решти респондентів (62%) чіткі уявлення про діяльність соціальної служби та її багатоаспектність відсутні.

Слід зазначити, що 42% респондентів на достатньо позитивному рівні оцінюють її діяльність, адже вважають, що вона виконує свої функції та обов'язки виключно в межах своєї діяльності, не більше. Незначна кількість 35% респондентів оцінюють посередньо її активність, на їх думку, соціальна служба на місцях, не до кінця виконує свої функції. 23% негативно оцінили її діяльність, адже соціальна служба мало допомагає жителям їхньої місцевості.

Значущим показником є активна позиція учнів. Більшість респондентів беруть участь в заходах спрямованих на соціальну активність своєї місцевості. Водночас, варто зазначити, що великий відсоток учнів уявлення не мають хто організовує соціальні заходи, у яких вони беруть участь. Такі результати свідчать про низький рівень інформованості з боку самої соціальної служби. Якщо говорити про участь в заходах соціального характеру, то 18% – є волонтерами, 26% – інколи долучаються до такого роду діяльності, коли їх туди залучають вчителі, 22% – цікавляться у тих випадках, коли про них хтось розповідає, 34% – ніколи не брали участі в соціальних заходах. Коли виокремлювати заходи організовані за сприяння соціальних служб, то – 25% респондентів вказали, що брали участь у таких заходах, 32% – ніколи не брали участі, 43% – відповіли можливо і брали, але не знають, хто їх організовував.

Переважає більшість, 68% учнів, вважають соціальну сферу життя важливою та актуальною в суспільстві, 24% – є актуальною лише у тих випадках, коли є наявні проблеми й 8% – її вважають не актуальною, оскільки є важливіші професії.

Таким чином, ми можемо зробити висновки, що в учнів шкіл відсутні:

1) уявлення про саму спеціальність «Соціальна робота»; 2) загальні уявлення про соціально-значущі професії; 3) уявлення про посаду «фахівця із соціальної роботи»; 4) чітке уявлення про організацію та діяльність Центру соціальних служб для сім'ї дітей та молоді на місцях; 5) наявність хибних установок щодо здійснення соціальної роботи.

Результати дослідження також показали, що у респондентів переважає психотип «людина-людина». Це є значущим показником, оскільки він відіграє важливу роль у виборі професії, а вдалий вибір, гарантує, що особистість не зазнає професійного вигорання та зможе самореалізуватися в рамках обраного фаху. Також це важливо й у навчальному процесі та професійному вихованні. Варто зауважити, що специфікою соціальної роботи є надання допомоги людям та вирішення суспільно значущих питань, що за такого психотипу є можливість зробити свідомий вибір діяльності в системі людина-людина.

Отже, більшість учнів не маючи певних уявлень про соціальну роботу, як професію, вважають її актуальною та важливою в суспільстві, чи то за гострої потреби, чи за будь-яких інших обставин. Результати анкетування вказують на те, що учні потребують розгорнутої та конкретизованої інформації про соціальну роботу як професію, не лише для розгляду її як потенційної спеціальності, а й для загальної обізнаності та розширення уявлення у даній сфері. Оскільки важливою і початковою стадією професійного виховання соціальних працівників є профорієнтація, то вона завершується фактором свідомого вибору професії відповідно психотипу особистості. Отримані результати є підставою для розроблення рекомендацій навчальним закладам щодо профорієнтаційного спрямування в напрямку соціальної роботи. Де наголошуємо на наданні якісної профорієнтації учням в межах соціально-значущих професій, а саме: залучати батьків до вибору професії учня; запрошувати викладачів та студентів до профорієнтаційної роботи; сприяти залученню учнів до заходів, що організують соціальні служби; організувати спільні поїздки на ярмарки професій та дні відкритих дверей у ЗВО; та всіляко сприяти розширенню уявлень учнів по соціальну роботу як професію.

Висновок. На даний час є гостра потреба у соціальних працівниках та розширенні уявлень учнів, тобто майбутніх абітурієнтів щодо такої професії. Також суспільство не стоїть на місці, воно розвивається і молоді люди, які сповнені ентузіазмом, до покращення суспільного життя є дуже потрібними для держави. Але відсутність елементарного уявлення про власну, майбутню реалізацію та майбутні перспективи зупиняє учнів школи обирати сучасні та актуальні професії. Отримати належну допомогу у своєму розвитку стає перепорою до самореалізації не лише для учня, чи сучасної дорослої людини, а й для суспільства.

ва, що може стати кращим від її діянь. Одним із завдань ЗВО, які здійснюють підготовку спеціалістів за напрямки соціальної роботи має бути розширення обізнаності населення щодо сучасної соціальної роботи, проведення заходів щодо її популяризації, заходів спрямованих на руйнування старих стереотипів та створення сучасного іміджу соціального працівника. Чіткі уявлення учнів шкіл про соціальну роботу як професію допомагають уникнути проблеми формування хибних установок відповідно даного фаху, що є дуже важливим елементом побудови, як професійного виховання учня, так і його майбутнього в цілому. Своєчасно і правильно сформульовані уявлення є запорукою вибору не просто спеціальності й фаху – а соціально значущої та актуальної в суспільстві професії, як от соціальна робота.

Список використаних джерел

1. Вступ до соціальної роботи : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. Т. В. Семигіної, І. І. Миговича. К. : Академвидав, 2005. 304 с.
2. Димитрова Л. М. Соціальна робота: логіка розвитку // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. 2003. № 1. С. 5–14.
3. Історія соціальної роботи: навчальний посібник / за ред. А. В. Фурман, М. В. Підгурська. Тернопіль: ТНЕУ, 2014. 174 с.
4. Кафедра соціальної роботи. Загальна інформація URL: <http://www.psy.univ.kiev.ua/ua/departments/socialwork>.
5. Полівко Л. Ю. Соціальна робота як особлива сфера соціальної теорії та практики. Роль вищої освіти в соціально-економічному розвитку країни : світовий та національний досвід : Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, 3-4 листопада 2017 р.) / відповідальний редактор Л. С. Смокової. Одеса : Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2017. 180 с.

Spysok vykorystanykh dzherel

1. Vstup do sotsial'noyi roboty : navchal'nyy posibnyk dlya studentiv vyshchyykh navchal'nykh zakladiv / za red. T. V. Semyhinoyi, I. I. Myhovycha. K. : Akademydav, 2005. 304 s.
2. Dymytrova L. M. Sotsialna robota: lohika rozvytku // Sotsialna robota v Ukraini: teoriia i praktyka. 2003. № 1. S. 5–14.
3. Istoriia sotsialnoi roboty: navchalnyi posibnyk / za red. A. V. Furman, M. V. Pidhurska. Ternopil: TNEU, 2014. 174 s.
4. Kafedra sotsialnoi roboty. Zahalna informatsiia URL: <http://www.psy.univ.kiev.ua/ua/departments/socialwork>.
5. Polivko L. Yu. Sotsialna robota yak osoblyva sfera sotsialnoi teorii ta praktyky. Rol vyshchoi osvity v sotsialno-ekonomichnomu rozvytku krainy : svitovyi ta natsionalnyi dosvid : Zbirnyk materialiv mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii (Odesa, 3-4 lystopada 2017 r.) / vidpovidalnyi redaktor L. S. Smokovoi. Odesa : Odeskyi natsionalnyi universytet imeni I. I. Mechnykova, 2017. 180 s.

Polivko L. Y., Babych P. Y.

REPRESENTATIONS OF SCHOOLCHILDREN OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS ABOUT SOCIAL WORK AS A PROFESSION

The article highlights the relevant professions of our time, in particular the specialty «social work». The features of social work are substantiated, its practical significance in the development of the socio-economic and socio-psychological well-being of the state is substantiated. The features of career guidance on the part of the Employment Centers and the teaching staff of educational institutions are indicated. The importance and necessity of disclosing the content of new and trending professions relevant to the Ukrainian labor market is emphasized. The results of a study of the representation of school students about social work as a profession are presented. Demonstrated means of popularization and educational work among educational institutions and institutions of higher education.

Keywords: *social work, social work specialist, student, profession.*

Полівко Л. Ю., Бабич П. Ю.

ПРЕДСТАВЛЕНИЯ ШКОЛЬНИКОВ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ О СОЦИАЛЬНОЙ РАБОТЕ КАК ПРОФЕССИИ

В статье освещены актуальные профессии современности, в частности специальности «социальная работа». Указано особенности социальной работы, обоснованно ее практическую важность в развитии социально-экономического и социально-психологического благополучия государства. Отображены результаты исследования представления школьников образовательных учреждений о социальной работе как профессии. Описанные средства просветительской работы среди высших и общеобразовательных учебных заведений.

Ключевые слова: *социальная работа, специалист по социальной работе, школьник, профессия*